

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

МАТЕРІАЛИ

XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 18-19 квітня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 18-19 квітня 2024 р.) 111 с.

Рецензенти:

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету інтелектуальних технологій та зв'язку.

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 27 червня 2024 р.

6. Саух П.Ю. Філософія : навч. посіб. Житомир : Видавництво Житомирського державного педагогічного університету, 2003. 254 с.

7. Ярошовець В. І., Бичко І. В., Бугров В. А. Історія філософії : підручн. Київ: Парапан 2002. 774 с.

Лазько Антон Вікторович - здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського (Одеса)

ЛЮДИНА В ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

Економічна свобода на практиці означає право розпочинати або припиняти власну справу, купувати будь-які ресурси, використовувати будь-яку технологію, виробляти будь-яку продукцію і пропонувати її для продажу за будь-якою ціною, вкладати свої кошти на власний розсуд. Слід розуміти, що ці права не забезпечують гарантованого успіху для кожного підприємця. Він може виробляти будь-яку продукцію, встановлювати на неї будь-яку ціну. Проте немає гарантії, що хтось її купить, оскільки споживачі також користуються економічною свободою, тобто свободою особистого вибору, яка не менш важлива, ніж свобода підприємництва. Кожний споживач має право вільно купувати будь-який товар або послугу, пропонувати свої послуги для виконання будь-якої роботи; відмовлятися від будь-якої роботи; використовувати власні ресурси за умови, що не порушує прав інших людей. Ці права свободи також не дають ніяких гарантій, тобто підприємець має право запропонувати свої послуги, але нікого не можна змусити прийняти їх.

Економічні свободи підприємців тісно взаємопов'язані. Коли підприємство в приватному володінні, то зазіхання на свободу підприємництва – це фактично зазіхання на свободу володаря власності. Без економічної свободи не може бути свободи особи [1, с.187].

Підприємцем може бути лише економічно відокремлений, самостійно господарюючий суб'єкт. Економічна свобода неможлива без ринку, так само ринок не може існувати без економічної свободи. Саме ринок через різні механізми функціонування забезпечує реальні умови для економічної свободи підприємця. Іншими словами, ринковий механізм господарювання об'єктивно передбачає свободу господарювання. Економічна свобода має свої основні принципи, а саме: економічну самостійність, економічну відповідальність, економічну рівноправність [1, с.188].

Економічна самостійність полягає в наявності у підприємців права на власність, права на самостійний вибір форми власності та форми господарювання, самостійне планування своєї фінансово-господарської діяльності, вільне розпорядження прибутком, самостійний вибір ресурсів, постачальників та споживачів виробленої продукції, встановлення різних форм, систем та розмірів оплати праці тощо.

Економічна відповідальність полягає у відповідальності підприємця своїм майном за результати господарювання. Невиконання договірних зобов'язань за терміном та якістю повинно покриватися штрафними санкціями, які включатимуть не лише прямі збитки, а й вигоду, що упущена. За завдані шкоду і збитки підприємець несе майнову та іншу встановлену законом відповідальність.

Економічна рівноправність. Йдеться про рівні (однакові) економічні умови для будь-якої господарської діяльності, незалежно від форми власності та форми господарювання. Під рівними економічними умовами маються на увазі єдині ціноутворення, оподаткування, розподіл прибутку, інвестиційна та кредитна політика, держконтракт тощо. Держава повинна гарантувати всім підприємцям, незалежно від обраних ними організаційних форм підприємницької діяльності, рівні права і створювати рівні можливості для доступу до матеріально-технічних, фінансових, трудових, природних, інформаційних та інших ресурсів. Слід зазначити, що деякі сфери діяльності або організаційні форми мають (або можуть мати) певні пільги. Так, наприклад, певні пільги в оподаткуванні мають суб'єкти малого підприємництва, або підприємства, то здійснюють діяльність з виробництва сільськогосподарської продукції тощо. Саме через ці основні принципи - економічна самостійність, економічна відповідальність та економічна рівноправність - і реалізується в певному обсязі свобода господарської діяльності, яка є основною передумовою розвитку підприємницької діяльності [1].

Модель економічного людини України, досліджувана Петіною О.Б. [2] в наближенні до історичної, господарської, національної, культурної конкретики знаходить специфічні риси. У дослідженнях українських вчених ця особливість пояснюється, наприклад, тим, що зразки поведінки, відображені в моделі, не встигають змінитися так само швидко, як зовнішні умови, соціальне середовище. В умовах нестабільності в суспільстві народжуються «перехідні» форми людської діяльності, цінності і норми поведінки випробовуються в принципово нових, незнайомих і незвичних для них обставин. Максимально наближена до реальності модель «української економічної людини» повинна будуватися з урахуванням мотивації та впливу невизначеності економічного стану суспільства. Крім основних рис західних моделей в українському варіанті підкреслюється роль соціальних, правових, політичних, національних, моральних, екологічних факторів [5, с. 261-262], а також «економічної спрямованості особистості, відповідно до умов, в яких вона сформувалася» [5, с.261-262:]. Приділяється важлива увага аналізу людського, інтелектуального капіталу [5, с. 261-262:], людського потенціалу в економіці [5, с. 261-262:].

Людина в економічних відносинах, модифікаціях економічної поведінки була і є актуальним предметом дослідження в соціально-філософській, соціологічній, філософсько-економічній традиції. Особливо важливим і значущим за шкалою соціально-філософської актуальності є даний аспект вивчення людини для України, яка переживає складний етап економічного становлення незалежної держави.

Список використаних джерел

1. Гетьман О. Економіка підприємства: Навчальний посібник/ Оксана Гетьман, Валентина Шаповал,; Мін-во освіти і науки України, Дніпропетровський ун-т економіки і права. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 487 с.
2. Дратвер Б. Основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник. Кіровоград : Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В.Винниченка. 2003. 186 с.
3. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Київ : Ельга-Н: КНТ, 2007. 777 с.
4. Петінова О.Б. Економічна людина: досвід соціально-філософської експлікації: Монографія. Одеса: Друкарський дім, 2016. 336 с.

Муся Анастасія, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 1-го року навчання, спеціальність 013 «Початкова освіта. Практична психологія»,

Оксана Петінова, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса

ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОЇ ЛЮДИНИ ТА ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА

У сучасній філософській думці активно обговорюється феномен "цифрової людини" як нової форми людського буття, що виникла внаслідок проникнення цифрових технологій у всі сфери життєдіяльності. Цифрова людина – це особистість, чия ідентичність та спосіб існування тісно пов'язані з віртуальною реальністю, яка створюється за допомогою комп'ютерів, смартфонів, інтернету та інших досягнень науково-технічного прогресу [1].

Цифрова людина перебуває в постійній взаємодії з цифровим світом, частково або повністю замінюючи фізичну реальність на віртуальну. Її спілкування, робота, навчання, дозвілля відбуваються онлайн за посередництва гаджетів та мереж. Цифрова ідентичність стає невід'ємною частиною людської самості, доповнюючи або підміняючи біологічну та соціальну ідентичності. Формування цифрової ідентичності є складним процесом конструювання власного "Я" у цифровому середовищі, де людина може обирати свій імідж, спосіб самопрезентації, коло спілкування. З одного боку, це створює нові можливості для самовираження та самореалізації, з іншого - несе ризики втрати зв'язку з реальністю та підміни справжньої особистості симулякром [2].

Поняття "цифрового суспільства" тісно пов'язане з феноменом цифрової людини. Цифрове суспільство базується на масовому використанні цифрових технологій, доступі до інформації та знань, функціонуванні великих баз даних, поширенні соціальних мереж тощо. Такий перехід до цифрових форматів у всіх

ГЕНОЦИД: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
<i>Krokhmal Oleksandr</i>	67
NATIONAL MENTALITY: ONTOLOGICAL APPROACH	
<i>Куцак Елеонора, Петінова Оксана Борисівна</i>	69
ПІФАГОРІЙСЬКА МОДЕЛЬ СВІТУ	
<i>Лазько Антон Вікторович</i>	75
ЛЮДИНА В ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ	
<i>Муся Анастасія, Петінова Оксана Борисівна</i>	77
ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОЇ ЛЮДИНИ ТА ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Начев Андрій Петрович</i>	79
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ГЕНЕЗИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Окорокова Віра Вікторівна</i>	81
THE MAIN RISKS OF CYBERSOCIALIZATION OF MODERN THE YOUTH	
<i>Паїл Руслан Олексійович, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	84
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ І РОЛЬ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	
<i>Reutskyi Vasyl</i>	85
THE INFLUENCE OF THE FIRST FOUR PRESIDENTS OF UKRAINE ON THE AXIOSPHERE OF UKRAINIAN CULTURE	
<i>Семко Яна Сергіївна</i>	87
КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	
<i>Солдатенко Олександр Ігорович</i>	89
ІНКЛЮЗІЯ В РАДІО ЯК ЧИННИК РІЗНОМАНІТНОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	
<i>Танасюк Дар'я, Петінова Оксана Борисівна</i>	94
ФІЛОСОФІЯ І НАЦІОНАЛЬНІСТЬ (НА ПРИКЛАДІ ФРАГМЕНТІВ ПРАЦЬ М. МАКСИМОВИЧА, В. ЛИПИНСЬКОГО, М. ХВИЛЬОВОГО, Д. ЧИЖЕВСЬКОГО, М. ШЛЕМКЕВИЧА)	
<i>Чайка Анна Сергіївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	99
РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНИ	
<i>Шешеня Катерина, Петінова Оксана Борисівна</i>	103
ЩО ТАКЕ ПОСТУП? СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА ТЕМАТИКА В ІВАНА ФРАНКА (НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ ТВОРІВ)	
<i>Усатюк Ігор Миколайович</i>	107
ЕВОЛЮЦІЯ РОЛІ ЛЮДИНИ В СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ	